

dženi kolgan

**MAJA
KNJIŽARA
SREĆNIH
KRAJEVA**

Prevela
Aleksandra Čabraja

■ Laguna ■

Naslov originala

Jenny Colgan

THE LITTLE SHOP OF HAPPILY EVER AFTER

Copyright © Jenny Colgan, 2016

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

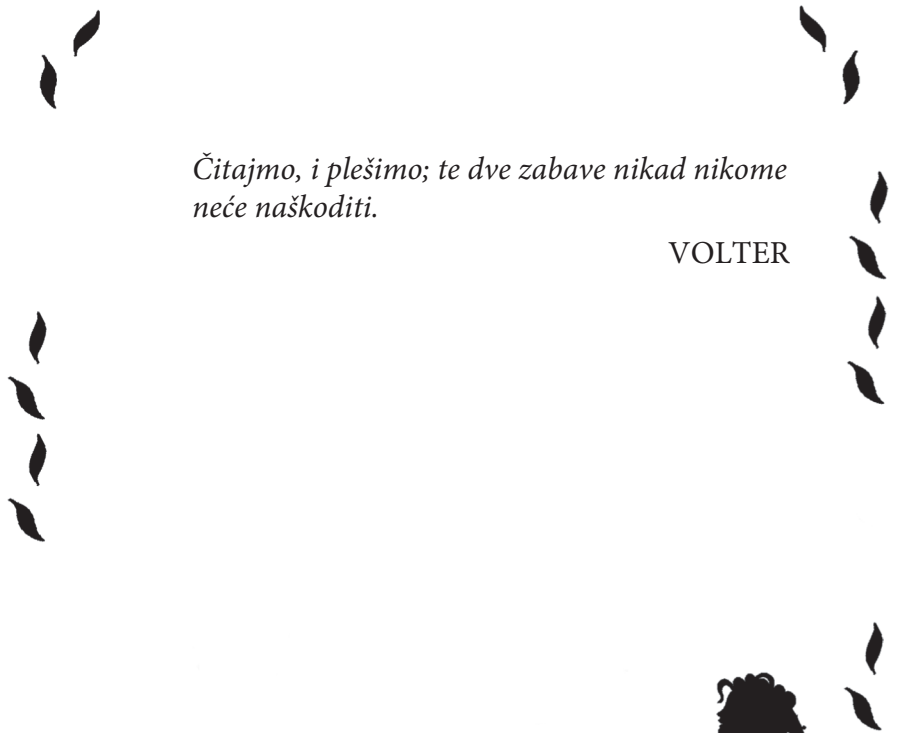
NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

A decorative border at the top of the page, consisting of stylized leaves and small flowers arranged in a semi-circular arc.

*Čitajmo, i plešimo; te dve zabave nikad nikome
neće naškoditi.*

VOLTER

A decorative border on the right side of the page, consisting of several stylized leaves arranged vertically.

Poruka čitaocima

U ovoj knjizi nema posvete jer je čitava knjiga posvećena tebi: čitaocu. Svim čitaocima.

Pošto je ovo knjiga o čitanju i knjigama, i o tome kako vam sve to može promeniti život, i to uvek, rekla bih, nabolje. Ona je takođe i o tome kako izgleda preseliti se i početi ispočetka (što sam često radila u svom životu), i o tome kako mesto stanovanja koje odaberemo može uticati na naša osećanja; i može li zaljubljuvanje u stvarnom životu biti kao zaljubljuvanje u pričama, i o nekim stvarima kao što je sir, jer sam se upravo preselila negde gde prave mnogo sira i ne mogu da prestanem da ga jedem. I o psu koji se zove Peršun.

Ali ona mnogo govori i o knjigama jer Nina Redmond, glavna junakinja, sanja o tome da otvori knjižaru.

I zato evo nekoliko saveta u vezi sa mestima gde čitate, jer želim da vam bude što udobnije. Ako sam propustila nešto baš očigledno, ili vi radite nešto sasvim drugačije, molim vas, javite mi se preko *Fejsbuka* ili *@jennycolgan* na *Tviteru*, jer gajim ona staromodna ubeđenja da je čitanje zadovoljstvo o kojem se uvek treba pažljivo brinuti, i iskreno se nadam da ćete uživati

u čitanju ove knjige kao što sam ja uživala u njenom pisanju, gde god da to radite.

Kada

Petnaest do deset uveče je moje odabrano vreme za opuštanje i kupanje, što mog muža izluđuje, jer mora da proverava na termostatu je li temperatura odgovarajuća (tek malčice niža nego na površini Sunca), i da neprestano održava vodu na toj temperaturi. To je istinski luksuz. Osim što ne volim ulje za kupanje. Odvratno je, zar ne? Svuda se razmazuje. U svakom slučaju, to nema veze s ovim. Čitanje u kadi. Knjige u mekom povezu su idealne, naravno, a najgore što može da vam se desi jeste da morate da ih sušite na radijatoru (sve knjige o Hariju Poteru koje su moja deca nasleđivala jedno od drugog potpuno su unakažene), ali često čitam i na svom tabletu otkriću vam jednu tajnu: strane okrećem nosom. Možda niste blagosloveni škotsko-italijanskim nosom poput Pitera Kapaldija* kao ja, ali uz malo vežbe, shvatićete da je savršeno moguće istovremeno držati ruke u vodi i okretati stranice. Ako neko u vašoj kući ima običaj da upada u kupatilo, upamtite da uvek zaključate vrata jer je, prema mom iskustvu, ljudima ovaj prizor urnebesno smešan.

Za razliku od mene, moja drugarica Sez radi to obema rukama, ali umotava svoj elektronski čitač u plastičnu kesu. Pametno.

Krevet

Jedini problem kod čitanja u krevetu jeste kratkotrajnost: dve-tri stranice, i gasite se kao svetlo. Ako vam je dan bio naročito naporan, možda ćete dva-tri puta zadremati pre nego

* *Peter Capaldi* – škotski glumac, režiser i scenarista. (Prim. prev.)

što zaspate, a onda ćete sledeće večeri uzeti knjigu pitajući se: da li je u ovoj knjizi ružičasti jednorog skakutao po učionici dok sam ga ja jurila u pidžami? A ja ću morati da vam kažem: ne. Nema ničeg sličnog u ovoj knjizi. Dremali ste i bojim se da morate da se vratite nekoliko stranica unazad. Međutim, predusretljivo sam se potrudila da svim likovima dam izričito različita imena. Nema ničeg goreg nego kada kasno uveče čitate o Ketu i o Kejti, a ja ne želim nikome da zagorčavam život više nego što je neophodno.

Ležaljka za plažu

Ležaljka na plaži trebalo bi da bude idealno mesto za čitanje, a ja sam zapravo celog života merila svoj stepen izgorelosti na suncu po tome koliko je dobra bila knjiga koju sam za to vreme čitala. Međutim, nevolja je u tome gde staviti knjigu. Ako je držite ispred sebe ruke vam se zamore, a na telu vam ostaje velika bela mrlja od knjige (što, verujem, u izvesnim krugovima predstavlja kul obeležje). Ako čitate okrenuti ka suncu, ružno ćete žmirkati. Sedenje s knjigom na peškiru ukrštenih nogu nije baš najlaskavija poza (bar za mene; pomalo sam pogurena). Ako pak ležite potrbuške, znojem ćete zalivati knjigu a plastični delovi ležaljke će se usecati u vas. Najbolje je ako uspete da pronađete jednu od onih divnih, staromodnih ležaljki sa štitnicima od platna, koje možete da prebacite preko glave. Da, izgledaju očajno glupo. Ali hej, čitaćete udobnije od svih ostalih, tako da ćete ipak biti u sjajnom položaju.

Hodajući ulicom

Nekada je bilo sasvim prihvatljivo prolaziti ulicom sa knjigom pred nosom. Ljudi su se popustljivo smeškali i sklanjali vam se s puta, jer su znali kako je to kada očajnički žudite da nešto

pročitajte (jednom sam u londonskom metrou videla kako je jedna devojka iščašila ručni zglob pokušavajući da presedne na stanici Benk i da istovremeno završi čitanje *Odgovarajućeg momka*).

Međutim, u današnje vreme svi pred sobom neprestano drže glupe smartfone da za dve sekunde ne propuste to što je neko na *Fejsbuku* lajkovao fotografiju psa, i stoga jednostavno hodanje ulicom, čak i bez knjige u ruci, daleko više liči na trku sa preponama. Pazite kuda idete.

Čitalačke grupe

Ako ovu knjigu čitate za čitalačku grupu, mogu samo da vam se izvinim i da pretpostavim da je dva i petnaest ujutru uoči čitalačke večeri. Čini mi se da nas nešto u obavezi da pročitamo knjigu navodi da se osećamo kao da smo još uvek u školi i, bože moj, da smo voleli da radimo domaći, svi bismo otišli na onaj večernji kurs za koji stalno govorimo da ćemo ga završiti kad budemo imali vremena. Ako morate da čitate na brzinu, to je uglavnom za slučaj da vas neko pita: „Pa, kako vam se čini kraj?“, a vi morate da klimate glavom, očajnički se nadajući da nije reč o nekom trik-završetku u kojem se sve menja (reći ću vam, meni se to dešavalo). Zato, da vas razuverim: u ovoj knjizi nema preokreta na kraju. Osim što vam to, naravno, ne bih rekla čak ni da ga stvarno ima.

Mreža

Nekad davno, kad sam bila mlada, imala sam jednog divnog momka koji mi je kupio mrežu i zakačio je na moju majušnu i vrlo pogibeljnu krovnu terasu, gde sam provela mnoge divne sate njišući se i čitajući, tamaneći grickalice i razmišljajući o svom divnom, zgodnom momku.

A onda sam se, (čitaoče), udala za njega i dobili smo buljuk dece i psa i preselili se tamo gde stalno pada kiša, i mislim da je mreža još u ostavi. To je, dragi moji, ono što se obično naziva „zauvek su srećno živeli“.

Ukradeno vreme za knjigu

Ah, najlepši trenuci. Često dođem desetak minuta ranije da kupim decu sa plivanja ili ukradem petnaestak minuta nakon obavljene kupovine, i sedim u autu kraduckajući vreme od ostatka sveta za sebe i svoju knjigu. Zaslužujemo to, i time je sve još slađe.

Čitanje u gradskom prevozu

Čitanje u gradskom prevozu je sjajno, ako umete to da radite. Pošto je vožnja gradskim prevozom tako automatizovana – pogledajte samo te staklaste poglede ljudi koji svakodnevno izvode taj beskrajno složen, prelep ples kroz stanice – vaš mozak se trenutno pokorava naređenju da vas skloni od svega toga na tačno određeno vreme. Odložite telefon; sve te dosadne gluposti mogu da sačekaju da stignete na posao. Ovo vam je nagrada za to što morate da putujete gradskim prevozom do posla.

Putovanje

Putovanje nije isto što i vožnja gradskim prevozom. Kao što možete da pretpostavite, izričito se protivim vaj-faju u automobilima i avionima, iako je on već, naravno, tu. Uprkos tome, rezervišite mesto pored prozora da možete da se sklupčate; stavite slušalice i pustite neku umirujuću muziku na avionskom radiju, i uživajte nekoliko sati. Osim onda kada stjuardese nude piće i mislite da će vas preskočiti i pomalo se unervozite i ne možete

da se usredsredite. U tom trenutku spustite knjigu i prelistajte časopis, pravite se da ste sasvim mirni i potpuno neopterećeni razmišljanjem da li će vas poslužiti ili ne. I sama sam pokušavala da istovremeno jedem, pijem i slušam muziku u ekonomskoj klasi u avionu. Ne radite to osim ako nemate u džepu dovoljno spremnog keša za nečiji račun za hemijsko čišćenje.

Vozovi su stvoreni za čitanje. Mislim da su dobre slušalice na ušima manji problem nego sedenje u mirnom kupeu u kojem morate da učutkujete bučne idiote. Ne kažem da ih treba poslati u zatvor. Ali ne kažem ni da ne treba.

Pokraj vatre

Ako nemate kamin, poslužiće vam i sveća. Jedino čemu se stvarno radujem kada se noći oduže jeste jaka, topla vatra i dobra knjiga – što duža to bolja. Volim stvarno, stvarno duge romane, veliku šolju čaja ili čašu vina, zavisno od toga koliko je blizu vikend (ili koliko sam raspoložena da rastegnem definiciju vikenda), i malo mira i tišine. I psi tu pomažu. Psi odlično umeju da vas nauče da ne morate da proveravate telefon svaka dva minuta da biste srećno živeli.

Bolnica

Iz ovog ili onog razloga, provela sam dosta vremena u bolnici: u jednoj sam radila, u jednoj sam rodila gomilu dece, a ta deca su potom provela mnogo vremena padajući sa drveća i lomeći ruke i noge, i tako dalje, i tako dalje.

Vreme u bolnici ne teče kao uobičajeno vreme. Kao prvo, prolazi đavolski sporo. Ne prestaje da teče noću. I uvek je prisutno ono blago čuđenje zbog svega što se dešava, jer se sve stvarne drame koje većina nas doživi – gubitka i novog života, sreće i najdublje tuge – dešavaju svuda unaokolo, na svakom

spratu sterilne i pregrejane zgrade, užas, bol i radost u svakom odsečnom koraku osoblja po sjajnom uglačanom linoleumu.

Teško mi je da čitam u bolnici; to je kao da se nalazite na velikom brodu koji plovi po uzburkanom moru dok napolju, na zemlji, ljudi šetaju i normalno žive svojim životom, nesvesni ogromnih talasa koji su im tako blizu.

Shvatila sam da mi u bolnici više leži čitanje poezije. Kratke forme, nakon kojih možete da dignete glavu i ne osećate se baš toliko slabi, baš toliko usamljeni; jer svi smo tu, ili smo bili, ili ćemo biti.

To je takođe i vrlo mirno mesto, mesto gde možete sesti i mirno čitati nekom drugom.

Zbog toga ne morališem i ne besnim kad se ljudi žale zato što se u bolničkim prodavnicama prodaju slatkiši i sladoled. U bolnicama bi uvek trebalo da bude slatkiša. U najmanju ruku.

U hladu krošnje u sunčanom parku

Ma naravno. I kremasti sladoled, molim vas, ništa tvrdo.

Razno

Među nekima od mojih izuma kojima se posebno ponosim jesu i smišljanje načina za čitanje za vreme dojenja (stavite jastuk ISPOD bebine glave); sušenja kose (imam groznu kosu); pranja zuba (imam dobre zube, verovatno zato što ih perem znatno duže od uobičajenog vremena); čekanja da se otvori semafor kod radova na putu; u igraonici (jednom sam pročitala čitav roman, jednog kišnog popodneva dok su mi se deca zabavljala u igraonici; mislim da smo se tada svi božanstveno proveli); za vreme pedikira (nikad ne idem na manikir, jer tada ne mogu da čitam); čekajući u redu; u kabrioletu (zeznuto); u crkvi (greh, za koji sam pravično kažnjena); na službenim putovanjima, kad

sam morala da jedem sama u restoranima (sa knjigom nikad niste sami); i tamo negde gde je sve počelo, oko milion sati na desnoj strani zadnjeg sedišta starog zelenog tatinog saba 99, sa kovrdžavom glavom mog usnulog mlađeg brata na krilu i uz sladoled na štapiću. Dakle, javite mi gde vi čitate. Jer je svaki dan uz knjigu bolji od onoga bez knjige, a ja vam želim samo najlepše dane.

A sada, upoznajte Ninu...

Jenny x x x

Prvo poglavlje

Nevolja s dobrim stvarima je u tome što su često prerušene u grozne stvari. Bilo bi divno, zar ne, da vas neko, kad god vam se nešto gadno dešava, potapše po ramenu i kaže: „Ne brini, sve je u redu. Sada sve izgleda kao jezivo sranje, ali obećavam ti da će na kraju sve biti dobro“, a vi biste odgovorili: „Hvala ti, dobra vilo.“ Možda biste dodali i: „Hoću li uz to i smršati tri kile?“, a ona bi rekla: „Ma naravno, dete moje!“

To bi baš bilo lepo ali tako ne biva, i zato ponekad predugo trpimo stvari koje nas ne usrećuju, ili prebrzo odustajemo od nečega što bi ipak moglo uspeti, a onda je teško raščivijati šta se tačno desilo.

Živeti život uobičajenim redosledom ume stvarno da nervira. U svakom slučaju, bar je Nina tako mislila.

Dvadesetdevetogodišnja Nina Redmond govorila je sebi da ne sme da plače pred ljudima. Ako ste ikada pokušali da ubedite sebe u nešto, znate da to ne ide baš tako lako. Za ime boga, bila je na poslu. Na poslu ne treba plakati.

Pitala se da li to drugi ikada rade. Onda se zapitala da li to možda svi rade, čak i Ketí Nison, sa svojom krutom i previše svetlom plavom kosom, tankim usnama i svojim tabelama, koja je upravo tog trenutka stajala u uglu, posmatrajući kancelariju prekrštenih ruku i smrknutog lica, pošto je malo grupi u kojoj je bila i Nina održala govor pun stručnih izraza o tome kako se štedi na sve strane, i kako Birmingem ne može da zadrži sve svoje biblioteke, i kako su mere štednje nešto na šta jednostavno moramo da se naviknemo.

Nina je zaključila da verovatno ipak nije tako. Neki ljudi jednostavno u sebi nemaju suza.

(Nina, međutim, nije znala da je Ketí Nison plakala na putu do posla, na putu kući sa posla – skoro svake večeri posle osam – kad god bi nekog proglasila viškom, kad god bi joj tražili da ionako nikakav budžet smanji za još pet posto, svaki put kad bi joj naredili da izradi neke važne izveštaje i svaki put kad bi joj šef istresao gomilu papira na sto petkom u četiri po podne pre nego što bi otišao na skijanje, što se često dešavalo.

Konačno je Ketí odustala od svega toga i otišla da radi za prodavnicu poklona Nacionalnog fonda, za petinu plate, polovinu radnog vremena i bez suza. Ali ovo nije priča o Ketí Nison.)

Ali oni su, mislila je Nina, pokušavajući da proguta knedlu u grlu... oni su bili tako *mala* biblioteka.

Priče za decu utorkom i četvrtkom pre podne. Skraćeno radno vreme sredom. Oronula, staromodna zgrada sa izlizanim linoleumskim podovima. Istina, ponekad malo memljiva. Veliki radijatori iz kojih je kapala voda često su se sporo zagrevali, a onda bi odjednom postali prevrući, i tada bi prostoriju ispunila isparenja, posebno iz starog Čarlija Evansa, koji je dolazio tu da se zagreje i pročita *Morning star* od prve do poslednje stranice, sasvim polako. Nina se zapitala kuda će sada ići Čarliji Evansi ovoga sveta.

Ketí Nison je objasnila da će bibliotečke usluge biti prebačene u centar grada, gde će nići „hab“ sa „multimedijalnom

iskustvenom zonom“, kafićem i „intersenzorskim doživljajem“, šta god to značilo, iako je centar grada bio bar dve vožnje autobusom predaleko odatle za većinu njihove starije ili slabo pokretne klijentele.

Njihova ljupka oronula stara zgrada sa kosim krovom biće prodana, a tu će biti izgrađeni luksuzni stanovi, daleko izvan domašaja bibliotekarske plate.

A dvadesetdevetogodišnja Nina Redmond, knjiški moljac duge smeđecrvenkaste kose, bele puti sa pegicama i stidljivošću od koje bi pocrvenela – ili poželela da brizne u plač – u najnezgodnijim trenucima, biće, kako joj se činilo, izbačena na hladan vetar koji je istovremeno na tržište nosio mnoge nezaposlene bibliotekare.

„I tako“, zaključila je Ketī Nison, „možete odmah početi da pakujete 'knjige'.“

Izgovorila je „knjige“ kao da je to reč koja neprijatno zvuči u njenoj novoj, blistavoj viziji *Medijatek servisa*. Te kabaste, otrcane knjige.

Teška srca i pomalo crvenih očiju, Nina se odvukla u zadnju prostoriju. Srećom, svi su izgledali manje-više isto kao i ona. Stara Rita O'Liri – koja je verovatno trebalo da se penzionise još pre deset godina, ali je bila tako ljubazna prema čitaocima da su se svi pravili da ne primećuju kako više ne vidi brojeve na decimalnom sistemu klasifikacije i zavodi knjige manje-više napamet – plakala je kao kiša, te je Nina, tešeći nju, uspela da prikrije sopstveni očaj.

„Znaš li ko je još ovo radio?“, siktao je u prolazu njen kolega Griffin kroz svoju čupavu bradu. Izgovarajući to, Griffin je iskosa oprezno bacao pogled ka Ketī Nison, koja je još uvek bila u glavnoj prostoriji. „Nacisti. Oni su spakovali sve knjige i bacili ih na lomaču.“

„Neće baciti knjige na lomaču!“, rekla je Nina. „Ipak nisu nacisti.“

„To svi misle. A onda, dok se ljudi osveste, eto ti nacista.“

Neverovatnom brzinom održana je neka vrsta prodaje, prilikom koje je većina njihovih klijenata prelistavala svoje stare, poznate i omiljene knjige i kutije sa cenom od deset centi, ostavljajući nove i sjajnije primerke tamo gde su.

A sad, dok su dani prolazili, trebalo je da pakuju ostale knjige za prebacivanje u centralnu biblioteku, ali je Grifinovo uobičajeno smrknuto lice sada bilo još mračnije nego inače. On je imao dugu, neugledno čupavu bradu i prezriv stav prema ljudima što ne čitaju knjige koje on voli. A pošto su jedine knjige koje je voleo bile nepoznate priče iz pedesetih godina o frustriranim mladićima koji suviše piju u Ficroviji, imao je mnogo prilika da ispoljava svoj prezir. Još uvek je pričao o spaljivanju knjiga.

„Neće ih spaliti! Odneće ih u onaj veliki prostor u gradu.“

Nina nije mogla da natera sebe čak ni da izgovori reč *Medijatek*.

Grifin frknu. „Jesi li videla planove? Kafa, računari, di-vi-dijeve, biljke, upravničke kancelarije u kojima ljudi izrađuju analize troškova i isplativosti i maltretiraju nezaposlene – izvinjavam se, održavaju 'radionice svesnosti'. U celom tom prokletom prostoru uopšte nema mesta za knjige.“ Odmahnuo je rukom ka desetinama knjiga. „Ovo će završiti na otpadu. Upotrebiće ih za pravljenje puteva.“

„Neće!“

„Hoće! To se radi sa odbačenim knjigama, zar nisi znala? Koriste ih za izradu osnove puteva. I tako velika vozila mogu da se kotrljaju preko vekova misli i ideja i učenosti,

metaforički drobeći ljubav prema znanju u prašinu svojim glupavim ogromnim točkovima, i tako tupavi idioti iz *Top gira* ubijaju planetu.“

„Nisi baš lepo raspoložen danas, je li, Grifine?“

„Možete li vas dvoje malo da požurite?“, rekla je Ketī Nison nervozno, stojeći na vratima. Troškovi kamiona za selidbu plaćeni su samo za jedno popodne; ako ne uspeju sve da utovare na vreme, ona će biti u ozbiljnoj nevolji.

„Da, komandante *Über-Führer*“, progundā Griffin ispod glasa kada je ona opet otišla, još uvek s krutom plavom frizurom. „Bože, ta žena je tako zla da je to neverovatno.“

Međutim, Nina ga nije slušala. Očajnički je gledala u hiljade knjiga oko sebe, tako privlačne sa lepim koricama i vedrim blurbovima. Osuditi bilo koju od njih na otpad zvučalo joj je okrutno: pa to su knjige! Nini je to delovalo kao zatvaranje azila za pse. A nije bilo nikakvih izgleda da sve to spakuju danas, šta god da je Ketī Nison mislila.

I tako je šest sati kasnije, kad se zaustavio pred vratima majušne kuće koju je delila s cimerkom, Ninin mini metro bio dupke i do vrha natovaren knjigama.

„A, ne“, rekla je Surinder, otvarajući vrata i prekrštajući ruke preko svojih pozamašnih grudi. Izgledala je smrknuto. Nina je upoznala njenu majku, koja je bila načelnica policije. Surinder je nasledila njen izraz lica. Često ga je pokazivala Nini. „Ne možeš ih uneti ovde. Ni slučajno.“

„Ali... Hoću da kažem, u odličnom su stanju.“

„Nije u tome stvar“, odgovori Surinder. „I nemoj tako da me gledaš, kao da izbacujem siročad iz kuće.“

„Pa, na neki način...“, reče Nina, trudeći se da ne izgleda suviše molećivo.

„Stubovi ove kuće ne mogu to da izdrže, Nina! Rekla sam ti to već.“

Nina i Surinder su veoma složno delile svoj mali dom četiri godine, još otkad je Nina preko Čestera stigla u Edžbaston.* Ranije se nisu poznavale, te su imale sreće da se prijatelje kao cimerke, umesto da se kao drugarice usele u istu kuću a onda se posvađaju.

Nina je, donekle, živela u strahu da će Surinder naći ozbiljnog momka i odseliti se ili se zajedno s njim useliti u kuću, ali uprkos brojnim udvaračima, to se još uvek nije dogodilo, što je bilo dobro. Surinder ju je podsećala da nema razloga da misli kako bi se to samo njoj moglo desiti. Međutim, zbog Ninine ogromne stidljivosti i njenog običaja da se većito osamljuje i čita, obe su mogle biti prilično sigurne da će se Surinder prvo posrećiti. Nina je oduvek bila ona mirnija, povučenija, koja posmatra svet kroz romane u kojima je uživala.

Osim toga, mislila je Nina nakon još jedne večeri provedene u bojažljivom ćaskanju sa smotanim prijateljima Surinderinog najnovijeg udvarača, jednostavno nikad nije upoznala nekoga ko se mogao porediti sa junacima iz knjiga koje je volela. Sa gospodinom Darsijem, ili Hitklifom, ili čak, zavisno od raspoloženja, Kristijanom Grejom... nervozni mladići znojavih ruku kojima nikada nije umela da kaže ništa zabavno ili duhovito, jednostavno nisu mogli da se porede sa njima. Oni nisu, tamno-puti i plahoviti, grabili po jorkširskim vresištima. Nisu odbijali da plešu s devojkom u otmenim banjanskim dvoranama, istovremeno potajno gajeći prema njoj doživotnu duboku strast. Oni bi se jednostavno napili na božićnoj žurci, baš kao Griffin, i pokušavali da vam gurnu jezik u grlo istovremeno satima trućajući o tome kako njihov odnos sa njihovim devojkama nije baš toliko ozbiljan. U svakom slučaju, Surinder je izgledala

* Predgrađe Birmingema u Engleskoj. (Prim. prev.)

besna, a što je bilo najgore od svega, bila je u pravu. Knjiga je već bilo na sve strane. Knjige su bile nagomilane na odmorštu, na stepeništu, Ninina soba je bila zatrpana knjigama, knjige su bile poslagane svuda po dnevnoj sobi, čak i u kupatilu, za svaki slučaj. Nina je oduvek želela da zna da su joj *Male žene** pri ruci, za slučaj preke potrebe.

„Ali ne mogu da ih ostavim napolju, na hladnom“, molila je.

„Nina, to je gomila MRTVOG DRVEĆA! A neke čak i smrde!“

„Ali...“

Surinder je oštro gledala u Ninu, ne menjajući izraz lica. „Nina, dosta je bilo. Ovo je stvarno previše. Cele nedelje dovlačiš knjige. Biće samo još gore.“

Surinder je zakoračila prema Nini i sa vrha hrpe zgrabila debeli ljubavni roman koji je Nina obožavala.

„Pogledaj ovo! To već imaš.“

„Da, znam, ali ovo je prvo izdanje, u tvrdom povezu. Pogledaj! Prelepa je! Nije ni otvorena!“

„A neće ni biti otvorena, jer je tvoja hrpa nepročitanih knjiga viša od mene!“

Njih dve su sada stajale na ulici, jer je Surinder u besu izašla iz kuće.

„Ne!“, viknula je, dižući glas. „Ne. Ovog puta ne popuštam.“

Nina oseti kako počinje da drhti. Shvatila je da su na ivici svađe, a nije mogla da podnese sukob niti bilo kakvu razmiricu. Surinder je i to dobro znala.

„Molim te“, rekla je.

Surinder diže ruke. „Bože, ovo je kao da šutiram kuće. Nisi se izborila sa promenom posla, je li? Uopšte se i ne baviš time. Samo se izvrneš na leđa i praviš se mrtva.“

* Luiza Mej Olkot, *Male žene; Dobre supruge*, izd. Lagune, 2019. (Prim. prev.)

„Znaš šta“, prošaputa Nina, zureći u pločnik dok su se vrata za njima zatvarala, „jutros sam zaboravila ključeve. Mislim da sad nećemo moći da uđemo u kuću.“

Surinder je besno prostreli pogledom, a zatim, bogu hvala, nakon što se opet namrštila kao policijski narednik, napokon prasnua u smeh. Otišle su do ugla ulice, do malog kafe-restorana koji je obično bio prepun, ali te večeri u njemu nije bila prevelika gužva, i pronašle jedan miran sto.

Surinder je naručila bocu vina, koju je Nina oprezno posmatrala. To je uobičajeno bio loš znak, jer je razgovor na temu „šta nije u redu s Ninom“ često počinjao posle druge čaše.

Na kraju krajeva, to je u redu, zar ne? Voleti knjige i voleti svoj posao i tako živeti? Lepo, mirno. To je rutina. Ili je bar bila.

„Ne“, reče Surinder, sa uzdahom spuštajući drugu čašu.

Nina navuče na lice izraz mučeničkog slušaoca. Surinder je radila u firmi za uvoz nakita, gde je upravljala poslovnim knjigama i trgovcima dijamantima. Bila je sjajna u svom poslu. Svi su je se plašili. Bila je legendarno uspešna kako kao administrator tako i kao menadžer.

„To ti nije dovoljno, je li, Nins?“

Nina se usredsredila na svoju čašu, ne želeći da bude centar pažnje.

„Šta kažu zaduženi za preraspoređivanje?“

„Kažu... kažu da, posle ovih mera štednje, nema dovoljno posla u bibliotekama. U njima će zapošljavati volontere.“

Surinder frknu. „One fine stare dame?“

Nina klimnu glavom.

„Ali one ne umeju da preporuče ljudima prave romane! Ne znaju šta devetogodišnjaci treba da čitaju posle Harija Potera.“

„Nož *nade*“, reče Nina automatski.

„Upravo sam to htela da kažem! A stručnost! Umeju li da rade porudžbine? Kataloge? Administraciju?“

Nina odmahnu glavom. „Ne baš.“

„Pa kuda ti treba da odeš?“

Nina slegnu ramenima. „Moglo bi biti posla u novom medija habu, ali morala bih da završim seminar o timskom radu i da ponovo konkurišem.“

„Tečaj timskog rada?“

„Da.“

„Ti?“ Surinder se nasmeja. „Jesi li se upisala?“

Nina odmahnu glavom. „Grifin jeste.“

„Pa moraćeš i ti.“

Nina duboko uzdahnu. „Pretpostavljam da ću morati.“

„Ostaćeš bez posla, Nina! Bez posla si! Tugovanjem i čitanjem Džordžet Hejer po celo popodne nećeš to promeniti, zar ne?“

Nina odmahnu glavom.

„Saberu se!“

„Ako se saberem, mogu li da unesem knjige u kuću?“

„Ne!“

Drugo poglavlje

Nina se na seminaru o timskom radu pojavila sva usplahirena. Nije znala šta tu treba da očekuje. Sem toga, još uvek je imala pun auto knjiga. Griffin je već sedeo tamo, s jednom nogom nemarno oslonjenom na koleno druge, kao da pokušava da ostavi utisak najopuštenijeg čoveka na svetu. To mu nije naročito dobro išlo od ruke. Konjski rep mu je mlitavo visio niz leđa posivele majice, a naočare mu behu zamuljane.

„Drkadžije pripravnici“, došapnu on Nini da bi je raspoložio. Nije uspeo; osećala se još gore, nervozno nameštajući svoju cvetnu košulju. Napolju se proleće teturalo poput brodića, čas natopljenog vodom, čas obasjanog suncem.

Surinder je bila u pravu: zaista je bilo vreme da se sabere.

Ali ponekad je osećala da svet nije stvoren za ljude poput nje. Samouverene i jake ličnosti kao Surinder to jednostavno nisu razumele. Ako niste ekstravertni, ako se stalno ne pokazujete pred drugima i ne kačite selfije na sve strane, zahtevajući pažnju, neprestano pričajući, ljudi prosto gledaju pravo kroz vas. Ne primećuju vas. A Nini to obično nije smetalo.

Međutim, sada je shvatila kako je u opasnosti da izgubi iz vida samu sebe. Koliko god knjiga da se trudila da spase, šta

god da se trudila da uradi, njen ogranak biblioteke se zatvarao. Ostala je bez posla, i nije bila reč samo o tome da treba da nađe drugo radno mesto. Nezaposlenih bibliotekara bilo je na sve strane. Na svako upražnjeno mesto javljalo ih se po trideset. Kao da su majstori za održavanje pisanih mašina, ili pak oni koji prave faks-aparate. Sa dvadeset devet godina, osećala se neobično suvišna u odnosu na životnu potražnju.

Jedan mladić popeo se na malo postolje u prednjem delu zadnje prostorije biblioteke, gde su se okupili zajedno sa grupama zaposlenih još dve biblioteke koje su se u tom kraju zatvarale. Kad su se sreli, čulo se dosta gundanja i pritužbi o prokletim vlastima i o tome kako je sve teško sranje, i zar oni ne znaju – zar *ne znaju* – koliko su biblioteke važne za društvo?

Nina je smatrala da znaju: ali da jednostavno ne mare.

„Hej!“, uzviknu mladić u farmerkama i ružičastoj košulji raskopčanoj oko vrata.

„Pitam se koliko mu plaćaju za ovo“, prošaputa Griffin. „Više nego nama, kladim se.“

Nina zatrepta. Ona svoj posao nikad nije radila zbog novca.

„Ćao svima!“, reče mladić. Imao je jedan od onih glasova koji idu uzlaznom linijom, te svaka rečenica zvuči kao pitanje. „Pa, znam da ovo nije idealna situacija.“

„Ma ajde?“, frknu Griffin.

„Ali siguran sam da ćemo se do kraja dana već odlično slagati... malo ćemo se povezati, podstaknućemo samopouzdanje, važi?“

Griffin opet frknu. Ali Nina se blago nagnu prema momku. Podstaknućemo samopouzdanje? To nije moglo da joj škodi.

Prošlo je sat vremena. Igrali su „igre poverenja“ da bi povratili veru u ovo ili ono, uprkos činjenici da će se svi međusobno

nadmetati jedno protiv drugoga za preostale poslove. Nina je išla kroz prostoriju sa povezom na očima, usmeravajući se samo prema tuđim glasovima. A sada je stajala na stolu, opet zatvorenih očiju, i čekala da padne nauznak. Bila je istovremeno nervozna i ljuta. Nije to za nju, to vikanje, to razmetanje.

Mladić Mango ju je, međutim, bodrio. „Nikad ne treba da mislite kako nešto ne možete da uradite!“, vikao je. „Je li tako?“

Griffin je uzdisao. Nina je, međutim, pomno posmatrala Manga. Ima li možda ipak nečega u tome.

„Ne postoji ništa što ne možete da uradite, ako se potrudite.“

„O bože, mislim da ću se prijaviti za olimpijsko ronjenje“, prokomentarisao je Griffin.

Mangov osmeh ni na trenutak nije posustajao. A onda, kad je podigao nogavicu, svi se zaprepastiše. Noga mu je bila od plastike.

„Ipak bih pokušao“, rekao je. „Hajde. Šta stvarno želiš da radiš?“

„Da vodim *Medijatek* odeljenje“, odvrati brzo Griffin. Nina je znala da je Griffin ubeđen kako je Mango korporativni uhoda.

Mango samo klimnu glavom. „Izjasnite se svi“, rekao je. „Budite iskreni. Ovde nema uhoda.“

Nina se skvrčila na stolici. Nije mogla da zamisli da govori javno.

Neki gromkog glasa kojeg nije poznavala dobaci iz pozadine:

„Oduvek sam želeo da radim sa životinjama“, reče on. „U divljini. Da ih pratim, prebrojavam, znate na šta mislim?“

„To sjajno zvuči“, reče Mango, i zaista je zvučao iskreno. „Sjajno! Dodite napred!“

Nina se sva zgrčila kad je trebalo da se skupe oko stola, a čovek se popeo na njega i pao nauznak, puštajući da ga ostali uhvate.

„Ja sam oduvek želela da radim kao filmska šminkerka“, rekla je mlada recepcionerka iz centrale. „Da šminkam filmske zvezde i tako to.“

Mango je klimnuo glavom te je i ona došla i pala sa stola. Nina nije mogla da veruje koliko svi to opušteno rade.

„Ja samo želim da radim sa knjigama“, rekla je Rita. „To je jedino što sam oduvek želela.“

Sa svih strana pristizalo je još novih ideja, uz mnogo klimanja glavom i povremene aplauze. Ritu, međutim, nisu mogli da nagovore da padne sa stola na leđa, svakako ne sa njenim kukovima. Čak je i Griffin malo izmenio svoj prvobitni odgovor, mrmljajući da bi zapravo želeo da bude crtač stripova. Nina nije rekla ništa. Grozničavo je razmišljala. Konačno je videla da Mango bulji u nju.

„Da?“

„Hajde. Poslednja si. Moraš da kažeš šta želiš da radiš. I budi iskrena.“

Nina se preko volje zaputi prema stolu.

„Nisam zapravo razmišljala o tome.“

„Naravno da jesi“, reče Mango. „Svi o tome razmišljaju.“

„Pa, zvučaće glupo. Posebno u današnje vreme.“

„Ovde ništa ne zvuči glupo“, rekao je. „Svi smo padali sa stola na leđa.“

Nina se pope na sto. Ostali su je gledali sa iščekivanjem. Grlo joj se osušilo a mozak seablokirao.

„Pa“, kazala je, osećajući kako strahovito crveni. Progutala je knedlu. „Pa... hoću da kažem. Pa. Oduvek... Oduvek sam sanjala da jednog dana imam svoju knjižaru. Sasvim malu.“

Zavladala je tišina. A onda se sa svih strana začu: „I ja!“, „O, da!“, „To zvuči DIVNO!“

„Zatvori oči“, reče joj Mango blago.

S tim rečima, ona se nagnu unazad, čvrsto žmureći, i pade na ispružene ruke koje su je zadržale, a zatim blago spustile na pod.

Kada je ponovo otvorila oči, zapitala se...

„PRODAVNICA?“ Griffin je, naravno, prezrivo gledao na to.
„KNJIŽARA? Jesi li ti NORMALNA?“

Nina slegnu ramenima. „Ne znam“, rekla je. „Mogla bih u njoj da prodajem tvoje stripove.“

Još uvek se osećala neobično nadahnuta. Mango ju je za vreme pauze poveo u stranu i porazgovarali su o tome. Ona mu je rekla da nije sposobna da se bavi troškovima ni zalihama ni osobljem ni svim ogromnim i zastrašujućim poslovima koje bi držanje prodavnice podrazumevalo i za koje je osećala da im nije dorasla. On je blago klimnuo glavom. Konačno je priznala da u autu ima dovoljno knjiga za čitavu prodavnicu, a on se nasmejao i digao ruku.

„Znaš“, reče on, „postoje mobilne verzije takvih stvari.“

„Kako to misliš?“

„Pa, umesto prodavnice sa stalnim troškovima i slično, mogla bi da radiš nešto drugačije.“

Na veb-sajtu joj je pokazao fotografiju žene koja je držala knjižaru u čamcu. Nina ju je već ranije videla i uzdisala od zavisti.

„Ne mora da bude čamac“, rekao je on. Mango otvori još nekoliko sajtova na svom računaru. „Poznavao sam jednu ženu u Kornvolu koja je držala pekaru u kamionu.“

„Čitavu pekaru?“

„Čitavu pekaru. Ljudi su sa svih strana dolazili kod nje.“

Nina zatrepta. „Kamion?“

„Što da ne? Umeš li da voziš?“

„Da.“

„Mogla bi baš lepo to da središ, zar ne?“

Nina mu nije priznala da joj je trebala čitava večnost da nauči da skreće u rikverc. Mangovo energično oduševljenje bilo je tako sveobuhvatno da je nekako bilo lakše jednostavno se složiti s njim.

Pokazala je Grifinu reklamu u novinama koju je, uz pomoć ushićenog Manga, našla za vreme pauze. „Pogledaj ovo.“

„Šta je to?“

„Kamion.“

„Smrdljivi stari kamion za prevoz hrane.“

„Smrdljivi stari kamion“, složi se Nina preko volje. „Dobro, taj mi verovatno ne bi odgovarao. Ali vidi ovaj.“

„Misliš da su kamioni odgovor na sve“, gundao je Grifin. „Biće puni buba.“

„Upravo sam ti rekla, neću kamion za hranu!“ Ninin blago ljutiti ton naterao je Grifina da iznenađeno digne pogled sa svog piva, kao da je miš odjednom zarežao. „Budi razuman. Pogledaj ovo.“

„To je kamion“, reče Grifin naglašeno zajedljivo. „Ne znam šta očekuješ da kažem o tome.“

„Očekujem da kažeš: Čoveče, Nina, to je sjajno, divno je što uzimaš svoj život u svoje ruke i razmišljaš o nečem takvom.“

„Da se nisi zapalila za onog Manga?“

„Ne, Grifine, on je klinac. Ali mi se sviđa njegov stav.“

„Ne kapiram“, reče Grifin. „Kamion. Mislio sam da si rekla kako želiš da imaš knjižaru?“

„Želim!“, odgovori Nina. „Ali ne mogu da plaćam prostor, je li tako?“

„Ne“, reče Grifin. „Za banku bi bilo suviše rizično da ti odobri kredit. Ne znaš ništa o upravljanju prodavnicom.“

„Znam“, kazala je Nina. „Ali se razumem u knjige, zar ne?“

Grifin je pogleda. „Da“, priznade on preko volje. „Prilično se razumeš u knjige.“

„Dobiću i otpremninu kao tehnološki višak“, reče Nina. „A mogla bih da prodam i svoj mini metro. Mislim, mogla bih... mogla bih nekako da kupim kamion... I imam gomilu knjiga

iz biblioteke. I svoj život. I mogu da odem bilo kuda. Mislim, od toga bih mogla da počnem, da to nekako organizujem i da vidim kako dalje.“

„Stvarno imaš previše knjiga“, reče Griffin. „A nikad nisam mislio da ću to reći za bilo koga.“

„Pa“, reče Nina, „ako imam knjige... i ako imam kamion...“
„Šta?“

„Hoću da kažem, ne vidim šta me sprečava da putujem i prodajem knjige.“

Sad je bila istinski uzbuđena, nešto joj je brujalo u grudima. Zašto da ne? Zašto bi svi ostali imali snove, a ne i ona?

„Kako, po Edžbastonu?“

„Ne“, reče Nina. „Morala bih da idem nekuda gde nema ograničenja za parkiranje.“

„Mislim da to, ono, ne postoji nigde.“

„Negde gde to nikom ne smeta. Negde gde bih smela da jednostavno prodajem knjige.“

„Mislim da to ne ide baš tako.“

„Pa, nešto kao pijaca, gde seljaci dolaze jednom nedeljno da prodaju svoje proizvode.“

„Znači, radićeš jedan dan nedeljno a ostalim danima ćeš obrađivati knjige?“

„Prestani stalno da mi topiš sneška.“

„Ne topim ti sneška, samo sam realan. Kakav bih ti bio drug kad bih ti rekao: Da, Nina, ostavi sve ovo pre nego što uopšte saznaš ima li za tebe posla ili ne, odbaci sve zbog nekog suludog sna, a imaš već skoro trideset godina?“

„Hm“, reče Nina potišteno.

„Hoću da kažem“, reče Griffin, „moraš priznati da baš ne liči na tebe da ulećeš u neizvesnost. Za šest godina koliko te poznajem, nikad nisi zakasnila na posao sa pauze za ručak; nikad nisi iznela neki predlog niti se na bilo šta požalila, niti se zadržala da popiješ kafu za vreme požarne vežbe – ništa. Ti si Mala Gospođica Savršena Službenica. Mala Gospođica

Savršena Bibliotekarka... a sada ćeš da kupiš kamion i da prodaješ knjige po divljini? I da od toga živiš?“

„Da li ti to zvuči suludo?“, upita Nina.

„Da“, odgovori Griffin.

„Hmmm“, reče Nina. „A šta ćeš *ti* da radiš? Hoćeš li konkurisati za crtača stripova, ilustratora i slično?“

Griffin je na trenutak izgledao zbunjen. „Oh“, reče on. „Bože, ne, zapravo neću. Ne. Verovatno ću se samo prijaviti za neki od ovih novih poslova. Znaš? Za svaki slučaj? Kao instruktor.“

Nina tužno klimnu glavom. „Da, i ja.“

„Neću te nikad zezati zbog toga“, reče Griffin.

„Ne budi lud, naravno da hoćeš“, reče Nina, pogledavši opet u papir u svojoj ruci, i osećajući kako zbunjeno crveni. Usredsredila se na oglas. „Taj kamion je ionako verovatno miljama daleko.“

Griffin se nagnu ka njoj da pogleda reklamu, a onda se grohotom nasmeja.

„Nina, ne možeš da kupiš taj kamion!“

„Što da ne? Baš taj hoću.“

Zatim se ispravila:

„To je onaj koji bih želela.“

Kamion je bio beo, kabast, staromodan, sa velikim farovima. Vrata su mu bila pozadi sa bočne strane, sa malim metalnim sklopivim stepenicama. Izgledao je retro i prilično ljupko, a u njemu je bilo dovoljno prostora za police, na kojima se nekada prevozio hleb. Izgledao je božanstveno.

„Pa, srećno ti bilo“, reče Griffin, pokazujući na deo teksta ispisan sitnim slovima. „Pogledaj! Nalazi se u Škotskoj.“

Treće poglavlje

Keti Nison ih je sve pozvala pojedinačno da ispita „razvijanje osnovnih veština“. To nije bio razgovor. Naravno da ne. To je, zapravo, bilo hladnokrvno mučenje, ali naravno, niko to nije smeo da kaže. Nina se tresla od nervoze ulazeći u kancelariju.

Keti ju je pogledala kao da je ne prepoznaje (zapravo je i nije prepoznala, jer je do tri ujutru bdela uz dete koje je imalo magareći kašalj), što Nini nije baš podstaklo samopouzdanje. Bacila je pogled na svoje beleške.

„Ah, Nina“, rekla je. „Drago mi je što vas vidim.“

Opet je pogledala u papire i blago se namrštila.

„Dakle, volite da radite u biblioteci, je li tako?“

Nina klimnu glavom. „Da, veoma.“

„Ali sada ste sigurno uzbuđeni zbog ove promene, zar ne?“

„Seminar o timskom radu mi je mnogo pomogao“, rekla je Nina. Iskreno govoreći, u poslednje vreme je gotovo neprestano razmišljala o tome kako bi kamion mogao da izgleda, parkiran, privlačan i blistav, i šta bi sve mogla da stavi u njega, i kolika bi joj zbirka knjiga bila potrebna da bi imala dobre izgleda da kupcima ponudi ono što žele, i kako bi mogla dalje da nabavlja polovne knjige pošto zalihe iz biblioteke budu sasvim rasprodate, i...

Shvatila je da je odlutala u mislima i da je Ketí Nison oštro posmatra.

(Ketí Nison je toliko mrzela ovaj deo svog posla da bi ga najradije otkaćila. Cilj je bio da neupadljivo obeshrabri nepodobne kandidate da se prijave i da tako skрати proces intervjuisanja. Međutim, Ketí zapravo nije bila sigurna da su bućni klinci poput onih iz emisije *Šegrt** koji, kako joj se činilo, u današnje vreme dobijaju sve poslove, ono što im je zaista potrebno. Fino ponašanje i trezveno rasuđivanje sigurno su bili daleko korisniji. Međutim, to nije najbolje prolazilo kod glavonja na visokim položajima, koji su voleli slatkorečive „misije organizacije“** i bućne, samouverene primedbe.)

„Dakle, još uvek želite da se prijavite?“

„Zašto?“, upita Nina s paničnim izrazom na licu. „Zar ne bi trebalo?“

Ketí Nison uzdahnu. „Samo razmislite o tome kako bi se vaše osnovne veštine tu uklopile“, rekla je bezlično. „I... srećno.“

Šta to, dođavola, znači?, mislila je Nina, izlazeći iz kancelarije.

Iako je trebalo da se priprema za razgovor, Nina je još uvek bila opsednuta oglasima za prodaju malih kamiona, ali nigde nije mogla da pronađe neki ni upola tako dobar kao onaj prvi. On je jednostavno izgledao baš kako treba, sa svojom smešnom haubom i zaobljenim krovom. Nije imala izbora. Moraće da ode u Škotsku.

* *The Apprentice* – televizijska serija nastala u SAD sa Donaldom Trampom kao voditeljem. U njoj su se kandidati takmičili da dobiju posao kod finansijskih magnata kakav je Donald Tramp u Americi, ili ser Alan Šugar u Britaniji. (Prim. prev.)

** *Mission statement* – kratak opis opštih ciljeva organizacije. Obuhvata društvene i operativne vrednosti koje organizacija promovije, razloge postojanja, teorijsko ili praktično usmerenje. (Prim. prev.)

Grifin joj je škiljeći prišao s leđa.

„Ne misliš valjda ozbiljno“, rekao je.

„Samo hoću da ga vidim“, pobunila se ona. „To je samo ideja.“

„Vreme za ideje polako ističe“, reče Griffin. „Hm, mogu li nešto da te zamolim?“

„Šta?“, upita Nina, odmah na oprezu.

„Da li bi mogla da mi pregledaš ovu prijavu?“ Izgledao je postideno.

„Grifine, znaš da se prijavljujem za isti posao!“

„M-hm. Ali ti si u tim stvarima daleko bolja od mene.“

„Pa zašto ti onda ne bih rekla da napišeš sve pogrešno i predaš potpuno promašenu prijavu?“

„Zato što si suviše fina za to.“

„Možda sam te jednostavno uljuljkivala u osećaj lažne sigurnosti.“

„Četiri godine?“

„Možda!“

„Ma ne“, reče Griffin tako samozadovoljno da Nina pozele da ga polije kafom. „Suviše si ti dobra. Suviše si dobra da odbiješ da mi pomogneš, i suviše si dobra da voziš kamion.“

„Misliš?“, upita Nina.

„Aha.“

On gurnu papire ka njoj. „Možeš li samo da ih pogledaš? Da mi kažeš šta misliš? Hajde, ionako oboje idemo na razgovor. Mogla bi malo da pomogneš svom nepismenom ortaku.“

Nina ga pogleda. Znala je da njen razgovor s Ketijom nije dobro prošao. Činilo joj se da, pomažući Grifinu, bezmalo odmaže sebi. S druge strane, njemu je zaista trebala pomoć...

Uzdišući, uzela je njegovu prijavu i zadubila se u neprobne rečenice o multimedijama, raščišćavajući sadržaj. Što je više čitala, bila je sve potištenija. Je li ovo to što svet sad traži? Jer ako jeste, ona nije znala da li to poseduje. Trudila se da pomogne Grifinu oko nerazumljivih rečeničnih sklopova, ali nije mogla a da ne upoređuje njegovo spominjanje paradigmi,

ispitivanja granica i ciljeva održivosti sa svojom prijavom sa kratkim, uredno otkucanim pasusima o tome kako su biblioteke središta njihovih zajednica i o tome kako čitanje pomaže deci da razviju svoj potencijal. Griffin je, sada je to videla, imao daleko veće ambicije.

Uzdahnula je i ponovo se zagledala u oglas.

Kamion je bio dug i pomalo je ličio na sladoledžijski, sa stromodnim prednjim delom. Fotografije unutrašnjosti otkrivale su da je potpuno prazan, sa dosta prostora – čak je nacrtala i njegov plan na hartiji – za mnoštvo polica sa obe strane, i malim uglom za sedenje gde bi mogla da postavi dvosed i možda dečje knjige... koji ležibeg... Uхватила je sebe kako sanjalački gleda kroz otvoren prozor u bučno birmingemsko veče.

Napolju su dva muškarca glasno raspravljala o tome kako ih je neko prešao u vezi sa nekim autom; grupa adolescenata vrištala je od smeha prolazeći ulicom; četiri autobusa su na raskrsnici zbog nečeg trubila; a sa obližnjeg nadvožnjaka dopirala je večita saobraćajna buka. Ali Nina ništa od toga nije čula.

Sve je jasno videla u mislima. Zaista je sve videla. Mogla je sve to da zamisli. Malo benzina, svoje zalihe – brojne knjige koje je donela iz biblioteke behu sasvim nove, u savršenom stanju. A s obzirom na to da se tolike biblioteke zatvaraju... da li je moguće da bi ona bila u stanju da izvuče nešto dobro iz nečega tako groznog?

Ponovo je proverila adresu. Kirinfajf. Proveravala je načine da stigne do tamo. Oni brzi nisu bili jeftini, a oni koji su bili jeftiniji...

Imala je nekoliko neiskorišćenih nedelja godišnjeg odmora. Ako ne dobije novi posao, svi ti dani ostaće neiskorišćeni, zar ne? Mogla bi da iskoristi poslednje plaćene slobodne dane.

Bez mnogo razmišljanja, završila je ispravljanje Griffinove grandiozne prijave – i rezervisala sebi autobusku kartu.